

Budgetforslag for miljø- og klimaudvalget

Budgetlægning 2023-2026

Initiativ: Reducer brugen af gas Nr.: B1
Fremsat af: De Radikale, Thomas Rohden
Formål og indhold: Region Hovedstaden bruger enorme mængder gas. Det er både en belastning for klimaet og uhensigtsmæssigt i den nuværende geopolitiske situation. Hvordan foreslår I, at problemet løses? Udskiftning af gasfyr, udbredelse af fjernvarme, indkøb af varmepumper eller lignende. <u>Administrationens bemærkninger:</u> Region Hovedstaden naturgasforbrug var 32 GWh i 2020 og udgjorde 7% af regionens samlede energiforbrug. Hospitalerne anvender 75% af det samlede naturgasforbrug. Størstedelen bliver anvendt i naturgaskedler til produktion af damp til henholdsvis sterilcentraler og vaskeridrft. En mindre del anvendes til opvarmning på Frederikssund Hospital. De resterende 25% forbruges i naturgaskedler af Den Sociale Virksomhed til opvarmning på institutionerne. Følgende kan gøres for at reducere naturgasforbruget i regionen: • På Hvidovre Hospital kan eksisterende dampkedler, som pt. kører på naturgas umiddelbart omstilles til biodiesel ved at etablere tankkapacitet. • Det er muligt at omstille naturgasforbruget til biodiesel på sterilcentralerne på hhv. Rigshospitalet – Blegdamsvej og Herlev Hospital ved ombygning af kedlerne. De 6 kedler i forbindelse med sterilcentralerne vil koste 1,2 mio. kr. at ombygge per styk. • Frederikssund Hospital kan koble sig til det lokale fjernvarmenet, som anvender et miks af fossil og grøn energi. Det vil kræve, at der etableres en stikledning til hospitalet og at samfundsøkonomien er positiv. • Det er pt uklart, hvad der skal til for at omstille regionens øvrige naturgaskedler til grønne energikilder da alder og type er vidt forskellige, men forceret udskiftning før endt levetid er altid en omkostning. Administrationen vil på baggrund af den nye geopolitiske udvikling og den forventede knaphedssituation for naturgas udarbejde et notat med en prioriteret oversigt (med udgift, CO₂-reduktion m.m.) over tiltag, som kan reducere regionens naturgasforbrug på den korte bane.

Initiativets konsekvenser – økonomi, personale og tid

Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Løn til evt. nye årsværk				
Øvrig drift				
Etableringsudgifter	0,5			
Årsværk (hvis der skal ansættes nye) Angiv antal				
Samlet udgift	0,5	0	0	0

Det bør for forslag vedr. det regionale udviklingsområde anføres om forslaget kan tilsagnsbudgetteres

Evt. uddybende beskrivelse:

Økonomien skal bruges til rådgivning.

Anfør, hvilket område initiativet vedrører

Sundhedskassen	X
Den regionale udviklingskasse	0
Det sociale område	0

Første udkast til tekst til selve budgetaftalen:**Budgetinitiativets understøttelse af FN's verdensmål:**

Understøtter den grønne omstilling

Budgetlægning 2023-2026

Initiativ: CO₂-reduktion gennem strategiske grønne indkøb og forbrug
Nr.: B2
Fremsat af: Radikale Venstre, Thomas Rohden
Hvilket problem vil I løse? Den største del af Region Hovedstadens CO₂ udslip kommer fra indkøb. Der er brug for at reducere CO₂ udslippet fra indkøb gennem en grønnere indkøbspolitik. Hvordan foreslår I, at problemet løses? (Fx kræver det nyansættelser/anlægsmidler/mv?): CO₂ krav i kontrakter, udbygning af materiale til mere klimavenlige versioner mm. Administrationens bemærkninger: 90% af regionens klimaaftryk kommer fra byggematerialer, medicin og indkøb af øvrige produkter. Det er i dag ikke altid muligt at stille krav om CO₂-reduktioner for den meget brede vifte af varer og ydelser, som vi indkøber, da virksomhederne ofte ikke har opgjort disse data for deres produkter og ydelser. Det betyder, at det ikke er muligt at indføre CO₂-krav i kontrakter, før der er betydelig bedre og valide produktdata om CO₂. Det er heller ikke altid muligt at bytte ud med produkter eller materialer, der har en bedre miljøprofil, da der på en række områder ikke er egnede miljøvenlige produkter til rådighed. Det betyder, at der ligger et stort arbejde hos os selv i regionen i at bidrage til omstilling af flere grønne indkøb og grøn forbrugsadfærd. Omstillingen skal i høj grad ske på center- og hospitalsniveau og i tæt samarbejde med leverandørerne. Administrationen arbejder på at fremsætte forslag om en CO₂-målsætning for reduktion af regionens samlede klimaaftryk til politisk beslutning i 1. halvår 2022. Det foreslås samtidig, at Region Hovedstaden implementerer en ny metode (klimastyringsmodellen), som grundlag for en samlet strategi for regionens omstilling på klimaområdet, herunder ift. at reducere CO₂ fra indkøb. Regionens nuværende klimaregnskab kan ikke præcist registrere reduktioner i klimaaftrykket. Et tværregionalt samarbejde med deltagelse af Energistyrelsen og Statens Indkøb har ført til en ny metode (klimastyringsmodellen), som muliggør en løbende estimering af fremdrift på regionens samlede klimaaftryk. Klimastyringsmodellen er et styringsværktøj, der vurderer fremdriften via bla. monitorering af konkrete indsatser og tiltag, og følger op på målopnåelse ift. en given målsætning. Modellen kan samtidig pege på de områder, hvor omstillingen er mest effektiv og omkostningseffektiv. Drift af klimastyringsmodellen vil dække både byggeriområdet og indkøbsområdet, og vil kræve to miljøfaglige årsværk, ansat på centerniveau til at foretage livscyklusvurderinger,

CO₂-beregninger og rapporteringer. Det vil herudover kræve et engangsbeløb til en livscyklusvurderings-software (LCA) og et årligt beløb til softwarelicensen.

Initiativet skal i høj grad bidrage til en større grøn omstilling på især hospitalerne, hvor der bl.a. skal ske en større grad af genanvendelse og udskiftning af materialer til mere klimavenlige versioner. Dette kræver stærk forandringsledelse og derfor er en målsætning og tilhørende monitoreringsmetode afgørende.

Ovenstående initiativ vil, hvis det besluttes, blive en integreret del af regionens klima- og miljøprogram Grøn2030. Ressourcer til at monitorere og følge op er afgørende for at reducere regionens eget store forbrugsrelaterede klimaaftryk.

Initiativets konsekvenser – økonomi, personale og tid

Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Løn 2 nye årsværk*	1,4	1,4	1,4	1,4
Øvrig drift	0,0	0,0	0,0	0,0
Etableringsudgifter	0,2			
Årsværk (hvis der skal ansættes nye) Angiv antal	2	2	2	2
Samlet udgift	1,6	1,4	1,4	1,4

Det bør for forslag vedr. det regionale udviklingsområde anføres om forslaget kan tilsagnsbudgetteres

Evt. uddybende beskrivelse:

Hvis der er tale om 1-årige projekter, og ved initiativer der har puljelignende karakter, bedes anført om projektets omfang kan skaleres op eller ned.

Anfør, hvilket område initiativet vedrører (finansieringsmæssigt): Hvis forslaget finansieres af flere kasser, skal andelen fra kasserne anføres (fx sundhed 1/3, regional udvikling 2/3).

Sundhedskassen	x
Den regionale udviklingskasse	
Det sociale område	

Første udkast til tekst til selve budgetaftalen:

Der udvises rettidig omhu for at sikre bæredygtighed via nødvendige og vedvarende reduktioner i den væsentlige klimabelastning, som regionens indkøb og forbrug af produkter medfører. Der arbejdes på en gennemgående strategisk indsats, der omfatter en tværorganisatorisk CO₂-målsætning samt monitorering med en klimastyringsmodel, der skal bidrage til markante CO₂-reduktioner. Der afsættes derfor 1,6 mio. kr., det første år og 1,425 mio. kr..

Budgetinitiativets understøttelse af FN's verdensmål:

Budgetinitiativet er målrettet regionens største miljøbelastning og vil bidrage væsentligt til opfyldelse af verdensmålene. Der bidrages til delmål 12.7 om at fremme bæredygtige offentlige indkøbspraksis. Herudover til delmål 11.6 om reduktion af miljøbelastning pr. indbygger mht. affaldsreduktion, idet cirkulære produkter og praksis forebygger affald. Der bidrages også til verdensmål 13 om Klima, da grønne indkøb sikrer produkter med langt

lavere klimabelastning end i dag. Endelig påvirker initiativet verdensmål 3 om Sundhed og Trivsel positivt, ift. indkøb af produkter med mindre skadelig kemi, og henset til at de grønne indkøb mindsker luftforurening og klimaforandringer, som er vurderet til at være den største trussel mod folkesundheden.

Budgetlægning 2023-2026

Initiativ: Rensning af hospitalsspildevand

Nr.: B3

Fremsat af: Konservative

Formål og indhold:

Hospitalsspildevand er forurenset i en grad, at det ikke har godt af at blive udledt til det normale kloaksystem. På Herlev Hospital har man installeret rensningsanlæg. Der ønskes tekststykke i budgettet om, at der skal arbejdes hen mod at der etableres tilsvarende rensningsanlæg på alle øvrige hospitalsmatrikler. Det er en meget stor udgift, og man kan evt. med fordel overveje at gøre til OPP projekter.

Administrationens bemærkninger:

Forslaget underbygger Verdensmålsindsatsen, Ansvarligt forbrug og produktion, idet miljøbelastningen fra medicinrester og kemikalier fra store hospitaler er betydelig.

På nuværende tidspunkt eksisterer myndighedskrav om etablering af decentral rensning af spildevand fra regionens hospitaler (rensningsanlæg etableret på hospitalet) på Rigshospitalet Blegdamsvej, Bispebjerg Hospital og Hvidovre Hospital samt udvidelse af anlægget på Herlev Hospital.

Administrationen oplyser, at en gennemført markedsdialog indikerer, at markedet ikke er klar til at lade finansiering indgå i en traditionel OPP-konstruktion. Regionen afsøger derfor alternative finansieringsmodeller – herunder leasing. Tillige kan oplyses, at forsyningsselskaberne, udover de omkostninger regionen har til decentral oprensning af spildevand, fortsat opkræver fuld afledningsafgift for det af regionen rensende spildevand. En ændring af dette ville flytte business casen betydelig i positiv retning.

Til at imødekomme myndighedskravene foreslår administrationen at afsætte 1,0 mio. kr. i 2023 til rådgivning i forbindelse med udbud etablering af rensningsanlægget.

Forslagets konsekvenser – økonomi, personale og tid

Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Løn til evt. nye årsværk				
Øvrig drift	1,0			
Etableringsudgifter				
Årsværk (hvis der skal ansættes nye) Angiv antal				
Samlet udgift	1,0			

Evt. uddybende beskrivelse:

Hvis der er tale om 1-årige projekter, og ved forslag der har puljelignende karakter, bedes anført om projektets omfang kan skaleres op eller ned.

Anfør, hvilket område forslaget vedrører (finansieringsmæssigt): Hvis forslaget finansieres af flere kasser, skal andelene fra kasserne anføres (fx sundhed 1/3, regional udvikling 2/3).

Sundhedskassen	x
Den regionale udviklingskasse	
Det sociale område	

Første udkast til tekst til selve budgetaftalen:

Til at opfylde myndighedskrav om decentral rensning af hospitalsspildevand afsættes 1,0 mio. kr. til forberedende arbejde.

Budgetinitiativets understøttelse af FN's verdensmål:

Forslaget understøtter direkte indsatsen for at indfri målsætningerne i regionens verdensmålshandlingsplan og især følgende verdensmål: 12 Ansvarligt forbrug og produktion, 6 Rent vand og sanitet, 3 Sundhed og trivsel, 13 Livet i havet og 17 Partnerskab for handling.

Budgetlægning 2023-2026

Initiativ: Affaldssortering på hospitalerne Nr.: B4.
Fremsat af: Konservative
Formål og indhold: Affaldssortering på hospitalerne, herunder: - Plastik og emballage – helt ude på den enkelte afdeling - o Evt. opstilling af containere mv. - o Evt. etablering af en pulje som de lokale afdelinger kan søge til opsætning af sorteringsbeholdere mv. I dag gøres det meget forskelligt på afdelingerne. Nogle afdelinger er godt i gang, mens andre afdelinger endnu ikke er så langt i processen. <u>Administrationens bemærkninger</u> Der er stort fokus på genanvendelse af affald på hospitalerne. Fra 2018 til 2021 er der implementeret et fælles affaldshåndteringskoncept på regionens somatiske hospitaler (tilsvarende proces er undervejs i psykiatri, virksomheder og administration), herunder fælles sorteringskrav, et beholdersystem med standardaffaldsbeholdere, affaldsmærkater, sorteringsplancher o.l. Udover beholdersystemet omfatter indsatsen også undervisning, vejledning, e-learning og oplysningskampagner rettet mod medarbejderne, med henblik på at hjælpe disse til korrekt affaldssortering og -håndtering. Center for Ejendomme har i den proces medfinansieret halvdelen af hospitalernes udgifter til materiel. Status er, at på trods af indsatsen på de somatiske hospitaler, er disse dog samlet set fortsat langt fra at indfri regionens mål på affaldsområdet, herunder at minimum 40 % af affaldet skal sendes til genanvendelse i 2025 (i 2020 lå den andel på 22 %). Erfaringer fra hospitalerne viser, at efter den store fokuserede indsats med at implementere affaldshåndteringskonceptet, er fokus rettet mod andre indsatser, og det kan aflæses med flere fejl og mangler i affaldshåndteringen. Der er således behov for en kontinuerlig indsats, hvor der følges op på korrekt affaldssortering og medarbejderne løbende undervises og informeres om korrekt sortering og håndtering. Tilbagemeldingen fra flere hospitaler er, at dette er en ny opgave man ikke har ressourcer til at løfte. For at lette opgaven for medarbejderne på afdelinger og i den interne logistik, er der på flere hospitaler også behov for at forbedre forhold for sortering og indrette logistikken bedre, så det understøtter korrekt håndtering hos medarbejderne. Eksempelvis at indrette affaldsskakter, oprette flere rum til affaldshåndtering og/eller opgradering af eksisterende. Derudover har den hidtidige indsats være rettet mod medarbejderne. Områder for patienter, pårørende og andre besøgende er ikke prioriteret. Det er et ønske i regeringens ”Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi”, at der også implementeres affaldssortering i offentlige rum, hvilket regionen bør understøtte. Administrationen foreslår derfor, at der oprettes en pulje, der 1) dels skal understøtte opfølgende indsatser rettet mod medarbejderne, eksempelvis til frikøb af medarbejdere, kompetenceudvikling og lignende aktiviteter, og

- 2) dels understøtte forbedring af sorterings- og logistikforhold, eksempelvis affaldsrum, affaldsskakte samt at udvide affaldsindsatsen til også at omfatte patienter, pårørende og andre besøgende på hospitalernes fællesområder.

Initiativets konsekvenser – økonomi, personale og tid

Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Løn til evt. nye årsværk				
Øvrig drift	4,0	4,0	4,0	4,0
Etableringsudgifter				
Årsværk (hvis der skal ansættes nye) Angiv antal				
Samlet udgift				

Det bør for forslag vedr. det regionale udviklingsområde anføres om forslaget kan tilsagnsbudgetteres

Evt. uddybende beskrivelse:

Hvis der er tale om 1-årige projekter, og ved initiativer der har puljelignende karakter, bedes anført om projektets omfang kan skales op eller ned.

Anfør, hvilket område initiativet vedrører (finansieringsmæssigt): Hvis forslaget finansieres af flere kasser, skal andelen fra kasserne anføres (fx sundhed 1/3, regional udvikling 2/3).

Sundhedskassen	X
Den regionale udviklingskasse	
Det sociale område	

Første udkast til tekst til selve budgetaftalen:

Der er behov for løbende at følge op på affaldssortering og håndtering på hospitalerne samt at forbedre de fysiske forhold for affaldshåndtering. Derfor afsættes 4,0 mio. kr. årligt fra 2023 til 2026 til en pulje, hvor afdelinger kan søge midler til aktiviteter, der understøtter dette. Eksempelvis til frikøb af medarbejdere, kompetenceudvikling, forbedre sorterings- og logistikforhold, og til at udvide affaldsindsatsen til at omfatte patienter, pårørende og andre besøgende på hospitalernes fællesområder.

Budgetinitiativets understøttelse af FN's verdensmål:

Forslaget understøtter direkte indsatsen for at indfri målsætningerne i regionens verdensmålshandlingsplan og især følgende verdensmål: 12 Ansvarligt forbrug og produktion, 3 Sundhed og trivsel, 13 Klimainsats, 14 Livet på land, 13 Livet i havet og 17 Partnerskab for handling.